

Kommunerna måste stärka kontakten med det lokala föreningslivet

Landets bygdegårdsföreningar har fått kämpa hårt för att överleva pandemin med de restriktioner som i praktiken inneburit ett näringsförbud för verksamheten. Trots det svåra läget har färre än hälften haft en kontakt med sin kommun eller region under året. Det visar en enkät om hur bygdegårdsföreningar har påverkats av coronapandemin som Bygdegårdarnas Riksförbund har låtit sina medlemmar svara på.

Bygdegårdar som tillhandahåller allmänna samlingslokaler verkar brett för lokalsamhällets behov och utveckling. Ett hus öppet för alla, för all typ av verksamhet. Inte minst är det lokala föreningslivet beroende av bygdegårdarna för sina verksamheter och möten. Vi ser hur bygdegården som mötesplats skapar en inkluderande bygd och minskar social isolering. Hur bygdegården ser till att kultur når platser som annars skulle stå utan. Hur bygdegården tillhandahåller servicelösningar och bidrar till en starkare lokal ekonomi. Under pandemin har vi också sett hur bygdegårdarna ställer om och digitaliserar. Innan pandemin hade 4 procent använt sig av digitala mötesformer, så här drygt ett år senare har 51 procent gjort det. Fler utomhusaktiviteter och andra anpassningar har också blivit en lösning för att fortsätta sin verksamhet. Nästan en femtedel av föreningarna har ställt om allt från enstaka aktiviteter till helt och hållet, fyra femtedelar har ställt in det mesta eller stängt ner helt.

Det finns en stor oro för den ekonomiska situationen nu när många bygdegårdsföreningar står utan inkomst. Föreningarna uttrycker även oro för att engagemanget ska dala och att folk inte kommer tillbaka till bygdegården när restriktionerna lättar. Att kommun och region inte sträcker ut en hand för dialog i denna tuffa tid är för oss en gåta. Endast 49 procent av bygdegårdsföreningarna uppger att de har haft kontakt under året. Och då är det inte alltid så att det är kommunen som hört av sig, utan lika ofta är det bygdegårdsföreningen som tar initiativ. Om färre än hälften har haft kontakt under pandemiåret, hur ser det då ut med kontakterna ett vanligt år!

Genom att samverka med bygdegårdsföreningarna och det lokala föreningslivet kan kommunerna ta sig an komplexa samhällsutmaningar som ohälsa, hållbar utveckling, inkludering, demografiska förändringar och sysselsättning. Att förlora denna ideella kraft under pandemin vore förödande för framtidens utveckling, men det är precis det som riskerar att ske när kommuner och regioner står vid sidan om utan att agera. Bland de kommuner som har tagit kontakt finns självklart goda exempel både på dialog och ekonomiskt krisstöd. Pandemin har drabbat alla ekonomiskt, även kommunerna. Vi har en förståelse för att alla kommuner och regioner inte har samma möjligheter att ge krisstöd. Men att lyfta telefonen för att bjuda in till dialog i denna svåra tid är det minsta man kan begära. Var finns omtanken om det lokala föreningslivet? Varför inte göra det man kan för att stötta?

Vi vill uppmana alla kommuner och regionen att stärka sina relationer till civilsamhällets organisationer och stötta den ideella utvecklingskraft som ger så mycket till samhällsutvecklingen. Själva utför de stordåd, men utvecklingskraften motarbetas om kommun och region blundar för dess utmaningar likväl som för dess potential och framgångar. Inte minst som en samverkansaktör för att samhället ska kunna gå stärkt ut ur pandemin.

Per Lodenius, förbundsordförande Bygdegårdarnas Riksförbund

Karin Olsson, distriktsordförande Skåne-bygdegårdsdistrikt